

Södertörns högskola | Institutionen för lärarutbildningen

Examensarbete 15 hp | C-uppsats | Vårterminen 2010

Föräldrars utbildningsnivå

– En studie om hur elevernas prestationer som påverkas av föräldrarnas bakgrund

Av: Ammar Haddad

Handledare: Staffan Nilsson

Abstract

Title: Parents' educational background

Author: Ammar Haddad

Semester and year: Spring, - 2010

Tutor: Staffan Nilsson

This study is about how students' performance in school is influenced by parents' educational background. The study has been performed by cooperation with two schools in Stockholm. One class in each school has participated and the students have amongst other questions answered regarding their grades in natural science subjects. To examine whether parents' educational background affect students' performance, a quantitative survey in the form of poll has been conducted. Even a literature review was conducted in this area to get a clearer picture of how parents' educational background affects the performance of students.

This study shows that students who have academic parents perform better than students who have not got academically educated parents. This was proved after a comparative study made with regard to students' grades in natural science subjects. Furthermore, it appears that parental involvement is important for a student to perform better in school because parents act as a resource for children's learning.

Keywords: parents, educational level, educational background, efficiency, cooperation, commitment, students, parents and teachers.

Innehållsförteckning

Inledning	4
Syfte	5
Frågeställning	5
Avgränsning	5
Bakgrund	5
Tidigare forskning	6
Relationen mellan hem och skolan.....	7
Föräldrars inverkan.....	8
Föräldrars utbildningsnivå.....	8
Elever med annan bakgrund.....	9
Språk.....	10
Läxor.....	10
Disposition	11
Teoretisk bakgrund	12
Bourdieu's kapitalverktyg.....	12
Metod	13
Kvantitativa metoden.....	13
Pilotundersökning.....	14
Population.....	14
Urval.....	14
Enkätundersökningen.....	15
Undersökningens kvalitet.....	15
Etiska aspekter.....	16
Material.....	16
Resultat	17
Föräldrarnas bakgrund.....	18
Diagram 1. Elevernas betyg i NO-ämnena i Klass X.....	19
Diagram 2. Elevernas betyg i NO-ämnena i Klass Y.....	20
Diagram 3. Läxor.....	21
Diagram 4. Tid som går åt läxorna.....	22
Diagram 5. Hjälp som eleverna får.....	23
Resultat/Diskussion	25
Elevernas betyg.....	25
Samverkan.....	25
Föräldrars utbildningsnivå.....	26
Läxor.....	27
Vidare diskussion	28
Referenser	30
Bilaga	31

Inledning

En rapport från skolverket (2009-11-23, Dnr 2009:00073) visar att barn till högutbildade föräldrar presterar bättre än barn till lågutbildade föräldrar. Prestationsskillnaderna i kärnämnen är särskilt stora och skillnaden är även märkbar i naturorienterande ämnen. Klasskillnader existerar i Sverige och det har stor påverkan på elevernas prestation i skolan. Strävan efter en skola för alla är långt ifrån ett uppnått mål. Eleverna på skolan förväntas nå upp till samma mål oavsett vilken bakgrund de tillhör.

På lärarutbildningen där jag kommer att ta examen som NO- och matematiklärare har jag stött på begrepp som är viktiga för en lärare att tänka på och ta hänsyn till. Dessa begrepp är exempelvis genus, etnicitet och klass. Under flera kursers gång har begreppen poängterats som viktiga för att en lärare skall kunna analysera situationen i och utanför klassrummet. En rapport från skolverket pekar även på att barn till lågutbildade föräldrar fortsätter att underprestera och det är ett stort problem som man vill belysa. Problemen märks starkast i naturorienterande ämnen och matematik.

Min grundtanke är att föräldrars utbildningsnivå påverkar elevernas prestation i skolan och efter att ha läst skolverkets rapport märkte jag att min grundhypotes stämde ganska väl överens med vad som sades i skolverkets rapport. I denna uppsats vill jag undersöka två skolor i Stockholms kommun där elevernas föräldrars utbildningsbakgrund skiljer sig från varandra. Det som jag tycker är mest intressant är att undersöka hur många elever som har föräldrar med akademisk bakgrund och hur elevernas betyg ser ut idag. Även att se om eleverna får stöd hemma av sina föräldrar eller inte tycker jag är av intresse. Ytterligare en aspekt som jag vill lyfta fram är hur relationen mellan skolan och föräldrar kan påverka elevens prestation i skolan.

Syfte

Syftet med uppsatsen är att undersöka hur föräldrars utbildningsnivå och etnicitet påverkar elevens prestation i skolan i naturorienterade ämnen. Vidare är syftet att se om relationen mellan skola och hem kan innehålla positiva faktorer för elevens kunskap.

Frågeställning

Min frågeställning är:

1. Vad spelar föräldrarnas utbildningsnivå och etnicitet för roll för elevernas betyg i naturorienterade ämnen?
2. Vad spelar föräldrarnas utbildningsnivå och etnicitet för roll för lärandet av hemläxor i naturorienterade ämnen?

Avgränsning

Jag har begränsat min uppsats till att studera två skolor där jag har genomfört en enkätundersökning. Jag har undersökt elevernas prestation i förhållande till deras betyg i naturorienterade ämnen.

Bakgrund

En rapport från Skolverket (2009) som handlar om betygen i grundskolan år 2009 visar att antalet elever som inte uppnår målen i naturorienterade ämnen ökar dramatiskt. Kemi och fysik är två ämnen i naturorienterade ämnen som elever inte klarar betyget godkänt i. Trots att andelen har ökat med 10 till 10,5 % från 1998 till 2009 så är det fortfarande låg procentandel. Undersökningen från skolverket visar att flickor uppnår målen i större utsträckning än pojkar i alla ämnen utom idrott och hälsa.

Skolverkets rapport påpekar att många elever som är födda i ett annat land än Sverige har svårt i naturorienterade ämnen. En anledning till detta kan vara språket där föräldrar som inte behärskar det svenska språket inte heller kan hjälpa sina barn och en annan orsak kan vara att föräldrarna kommer från en arbetarklassmiljö. En viktig faktor är att många föräldrar saknar akademisk utbildning och detta gör det svårt för eleverna att få hjälp med läxor, och därmed sjunker prestationsnivån hos dessa elever.

En rapport från IFAU, Institutet För Arbetsmarknadspolitisk Utvärdering, vid namn ”Välja fritt och Välja rätt” hänvisar till franske sociologen Raymond Boudons teori om två sociala effekter av snedrekrytering, den primära och den sekundära effekten. Den primära effekten

till snedrekrytering är att elever som har föräldrar med akademisk utbildning presterar bättre i skolan än elever som har föräldrar med lägre utbildning än akademisknivå. Denna effekt kan ses som ett resultat av ett samspel mellan föräldrar och barnen. Detta samspel kan bero på föräldrarnas utbildningsnivå och socialklass. IFAU:s rapport hänvisar även till forskaren Helen Dryler som studerade faktorer som påverkar familjer med hänsyn till snedrekrytering. Hon hävdade att den sociala och den ekonomiska faktorn kan påverka snedrekryteringen men den viktigaste faktorn för snedrekryteringen menade han var föräldrarnas utbildningsnivå. Dryler påstår att barn väljer utbildning med hänsyn till föräldrarnas utbildningsbakgrund.

IFAU:s rapport refererar till Boudon som menar att den sekundära effekten är att när elever från olika sociala klasser presterar på samma nivå så är det ändå större chans att eleverna med högre social klass fortsätter med studierna än eleverna med lägre social klass. IFAU refererar till de brittiska sociologerna Richard Breen och John Goldhorpe som säger att olikheterna i val av utbildning mellan de olika sociala klasserna beror på att de olika klasserna ser på kostnader och intäkter på olika sätt. Detta gör att personer i en viss social klass väljer sin utbildning så att de antingen stannar i den sociala klassen de tillhör eller eventuellt når högre social klass.

Tidigare forskning

Föräldrars utbildningsnivå och etnicitet har undersökts under flera år eftersom det är av intresse för hur elever presterar i skolan. Tidigare forskning har dock handlat om elevens totala betyg medan min uppsats behandlar elevernas betyg endast i de naturorienterade ämnena.

Tidigare forskning som har behandlat ämnet i fråga och som jag har tagit del av och berättar mer utförligt om i kapitlen längre ner omfattar: *Skolverkets rapport (2009)*, *IFAU "Välja fritt och välja rätt"*, *Pierre Bourdieus teorier*, *Lisabeth Flising och Inga Andersson*. Ytterligare forskning har studerats och tas upp i uppsatsen men namnen ovan är de som har haft en mer betydande roll i min uppsats.

Relationen mellan hem och skolan

Enligt de första läroplanerna för grundskolan (Lgr 62 & 69) skulle hemmet och skolan ha ansvar och intresse för barnens utveckling. Föräldrar skulle bli involverade i barnens utveckling med hjälp av skolans arbete. Dessa läroplaner var till för att öka samarbetet mellan skolan och hemmet genom att skolan skulle lägga mer kraft på barnens kunskapsfärdigheter.

Enligt forskaren Lisbeth Flising (1996, s 32) är det skolan som bär ansvaret för elevens utveckling, men om eleven har dålig inställning är det hemmets ansvar. Flising menar att föräldrars kunskaper är något värdefullt som skolan bör ta vara på för att kunna vidareutveckla och samtidigt förbättra förutsättningarna för barnens framtid. Vidare tycker författaren att en ökad inflytande mellan hemmet och skolan leder till barnens bästa. Flising menar att föräldrar skall vara aktiva genom att uttrycka sina åsikter om skolan, och hon hävdar att skolans uppgift är att förbättra föräldrars inflytande.

Samarbetet mellan skolan och hemmet har gjort att föräldrarstatusen har ökat dramatiskt under de senaste åren. Det är skolan som bär ansvaret för barnens lärande och hemmet byter information om barnen med skolan. En pågående förskjutning sker från s.k. *isärhållandetänkande* till s.k. *partnerskapstänkande*. Med isärhållandetänkandet menas att skolan har sin uppgift och hemmet har sin och därmed skapas en gräns mellan hem och skola. Detta förhållande kan ses som en strid mellan lärare och föräldrar då parterna har olika intressen för elevens utveckling. Detta kan påverka barnen negativt, men egentligen vill både parterna barnens bästa, enligt forskaren Lars Erikson (2004, s 199-200).

Vidare skriver Lars Erikson att partnerskapstänkandet innebär att hemmet och skolan har ett fullt och gemensamt ansvar för barnen och för dess utveckling. Tänkandet innebär att det bör finnas ett samarbete mellan parterna, d.v.s. både lärare och föräldrar som jobbar för elevens bästa, vilket då skapar en relation mellan parterna. Eriksson menar att relationen kan ha olika aspekter och en av dessa aspekter är föräldrars inflytande. Föräldrars inflytande påverkar relationen mellan hemmet och skolan.

Föräldrars inverkan

Dagens svenska samhälle består av människor från olika nationaliteter, d.v.s. människor från olika länder med olika bakgrund och kunskaper. Människor med olika nationaliteter bär med sig olika erfarenheter, åsikter och kunskaper om barnens utveckling. Flising (1996, s 47) anser att föräldrar skall ses som individer som har olika syn och värderingar. Dessa olika värderingar om skolan och samhället kan påverka föräldrars uppfattning när det gäller samarbetet med skolan.

Flising (1996, s 76) menar att föräldrar som har olika kunskaper i sin bakgrund kan fungera som en resurs för sina barns lärande. Flising anser också att det är lärarens uppgift att skapa en relation med föräldrarna för att frambringa föräldrars inverkan på skolan. Författaren påpekar att samarbetet mellan föräldrar och skolan har ökat mer än någonsin. Därför ska skolan ta vara på relationen med föräldrarna så att föräldrarna kan engagera sig i skolarbetet för att öka elevernas prestation.

Syftet med det nuvarande styrdokumentet för grundskola (Lpo-94) är att samarbete mellan skolan och hemmet, genom att läraren informera resultat och utvecklingsbehov till vårdnadshavaren. Inga Andersson (2004, s 24) anser att föräldrars påverkan är livsviktigt för eleverna både när det fungerar bra och mindre bra i skolan. Roll E. Pettersson skriver i sina studier som Inga Andersson hänvisar till att lärare behöver mer tid till utvecklingssamtalen med föräldrar, för att då får båda parterna ut mer av varandra för att hitta bästa stödmetoden för barnen. Vidare skriver Inga Andersson att lärare och politiker är i stort behov av föräldrars engagemang för att kunna stödja skolan för elevernas skull. Inga Andersson refererar till Britta Jonssons, professor i institutionen för barn och ungdomsvetenskap, enkätundersökning om föräldrars engagemang där 1200 föräldrar deltog i undersökningen. Resultatet av undersökningen visar att 70 % av deltagarna ser positivt på samarbete mellan skolan och föräldrar.

Föräldrars utbildningsnivå

Sociologen Annette Lareau (2000, s 39-83) genomförde en studie om föräldrars och lärares syn på samarbete. Studien innehöll en enkätundersökning gjord på två olika skolor i USA, Prescott och Colton School. I Colton School har eleverna arbetarföräldrar medan eleverna som går i Prescott School har medel- och överklassföräldrar. Författaren menar att föräldrars olika sociala status påverkar viljan till samarbete med skolan. Lareau hävdar att föräldrar har olika vilja till samarbete, och det är den sociala statusen som kan möjliggöra samarbetet. Hon

menar att det finns arbetarklassföräldrar som har viljan att samarbeta men inte möjligheten på grund av tidsbrist och små resurser. Vidare kom Lareau fram till att 100 % av föräldrarna från Prescott deltar i föräldramöten medan samma siffra för Colton School där föräldrarna kom från arbetarklass var 50 %.

Leif Ribom (1993, s 52) genomförde en studie där han hävdar att föräldrar bör vara med och delta på möten bortsett från utbildning. Där menar författaren att alla föräldrar, oavsett vilken utbildningsbakgrund de har, skall vara med i föräldramöten. Ribom kom fram till att det är högutbildade som styr och talar.

Rapporten från Skolverket (2009) om slutbetygen i grundskolan betonar att föräldrars utbildningsnivå har stor betydelse för elevernas prestation i skolan. I denna rapport beräknas medelvärdet på meritvärden hos elever, vilket kopplas till föräldrars bakgrund. Med meritvärde menas att betygen omräknas till poäng där Godkänt ger 10 poäng, Väl Godkänt ger 15 poäng och Mycket Väl Godkänt ger 20 poäng. Poängen sammanställs i slutbetyget och det maximala antal poäng en elev kan få är 320 poäng för de 16 lästa ämnen. Elever som har föräldrar med låg utbildning (grundskoleutbildning) hade ett genomsnittligt meritvärde på 159,4 medan elever tillhörande gymnasieutbildade föräldrar hade ett genomsnittsvärde på 193,9. Elever som har föräldrar med högskoleutbildning hade 231,4. Resultatet skiljer sig en del jämfört med för tre år sen då genomsnittsvärdet för elever med föräldrar med grundskoleutbildning var högre än vad den var 2009, medan meritvärdet har ökat med 2 poäng för elever som har högskoleföräldrar.

Rapporten från skolverket (2009) visar att 95 % av de elever som har föräldrar med högskoleutbildning kom in på gymnasieskola medan samma siffra, för elever med gymnasieutbildade föräldrar var 86 %, och siffran för elever med grundskoleutbildade föräldrar var 64 %.

Elever med annan bakgrund

Elever som har en annan bakgrund än svensk är en heterogen grupp. En elev som är född i Sverige och vars föräldrar är födda i ett annat land räknas som en elev med utländsk bakgrund. Elever som har en förälder från ett annat land än Sverige tillhör elever med utländsk bakgrund, trots att den andra föräldern är svensk. Likaså elever som har invandrat till Sverige under skoltiden räknas som elever med utländsk bakgrund. Enligt Skolverkets rapport (2009-11-23, Dnr 2009:00073) klassificeras elever med utländsk bakgrund i tre grupper. Grupp 1 är elever som är födda i Sverige men deras föräldrar är födda i ett annat land. Grupp

2 är elever som har kommit till Sverige under 2000-talet (före ordinarie skolstart) och grupp 3 är elever som invandrat till Sverige efter 2000.

Skolverkets rapport, (2009-11-23, Dnr 2009:00073) visar en liten skillnad mellan elever som är födda i Sverige och de som invandrat hit före ordinarie skolstart i det genomsnittliga meritvärdet. Elever som har kommit till Sverige efter ordinarie skolstart hade betydligt lägre meritvärde jämfört med de andra grupperna. År 2009 fanns det 18 500 elever med utländsk bakgrund varav 5 200 hade invandrat efter skolstart. Av dessa 5 200 hade hälften behörighet till gymnasieskolan, d.v.s. de hade klarat betyget godkänt i kärnämnen. Av samtliga 18 500 elever med utländsk bakgrund hade 75 % behörighet till gymnasiet medan 60 % hade minst betyget godkänt i samtliga ämnen.

Språk

Enligt Olesen (2008, s 161-162) menar Bourdieu att vissa elever lär sig språket via uppfostran framför allt av lärare, pedagoger och föräldrar. Vidare anser Bourdieu att eftersom språket brukas i klassrummet och under uppfostran är det där barnen lär sig att använda ord. Bourdieu hävdar att barn med svagt kapital kommer att lida brist på ord, och det leder i sin tur att de får det ansträngande i skolan.

Torsten Thurén (1995, s 190-194) påpekar hur viktigt det är med språket och påstår att genom språket utväxlar man tankar och känslor med andra. Thurén framhåller att när individen uttrycker sina känslor via språket så måste man se till så att åhörarna förstår det språkbrukaren vill förmedla. Författaren säger att mötet med föräldrarna är som en scen där språket brukas och där läraren och föräldrarna måste kunna ett gemensamt språk för att förstå varandra och kunna förmedla budskapet.

Roger Säljö (1995, s 44-45) säger att språket är ett medel vi använder för att kunna kommunicera våra erfarenheter med varandra. Han skriver också att redskapet vi använder för att kunna bruka språket måste utvecklas och formuleras för att få mer kunskaper i vår värld.

Läxor

Ebbe Lindell (1990, s 7) genomförde en studie angående läxor där studiens syfte var att se hur elever gör sina läxor i förhållande till samhället och elevernas egna egenskaper. Ytterligare syfte var att se hur föräldrarna engagerar sig i förhållande till barnens läxhjälp. Lindell gjorde en enkätundersökning där han jämförde två olika skolor och sammanställde resultat i en tabell. Han kom fram till att antalet elever som tycker att de lär sig genom att göra läxor var

ganska många. Samtidigt uttryckte eleverna att de inte tyckte om läxor. Staffan Björk & Lars Hansson som Lindell refererar till menar att eleverna uppfattar läxorna som ett medel för att nå målen och inte som rutin. Detta har enligt författaren lett till att de kollektiva läxorna minskat medan de individuella läxorna har ökat.

Lindell menar att när elever inte får hjälp hemma med läxor påverkar det deras prestation i skolan. Vidare förklarar han att det inte är någon god arbetssituation om eleven varken klarar sina läxor eller har någon att be om hjälp med läxorna. Lindell hänvisar till professorn Ingrid Munck som kom fram till att resultaten i de naturorienterade ämnena påverkas av föräldrarnas understödjande. Lindell som refererar till Jeffery Bulcock skriver att elever med exempelvis mycket kunskap i geografi läste mycket av intresse medan elever med lite kunskap läste av genom tvång.

Disposition

I ***det första kapitlet*** kommer jag att redogöra syftet med uppsatsen och frågeställningen som jag utgår ifrån. Teoretisk bakgrund ges för att läsaren skall få en kort inblick i syftet med uppsatsen. De centrala begreppen redovisas kort och förklaras för att ge läsaren en uppfattning om dessa begrepp.

I ***det andra kapitlet*** får läsaren en klar förståelse för undersökningens område genom att jag uppmärksammar de tidigare forskningarna.

I ***det tredje kapitlet*** redovisas metoden för undersökningen samt bearbetningen med enkäterna. I detta kapitel får läsaren en inblick i hur en enkätundersökning genomförs och vilka aspekter man måste tänka på innan enkäterna delas ut.

I ***det fjärde kapitlet*** har jag sammanställt resultatet från enkätundersökningen i form av diagram, tabell och i löpande text.

I ***det femte kapitlet*** får läsaren följa diskussionen och analysen av resultatet med en koppling till tidigare forskning.

I ***det sjätte kapitlet*** redovisas för läsaren en slutsats som jag kom fram till med hjälp av mina studier och mina forskningsansats.

Teoretisk bakgrund

Bourdieu's kapitalverktyg

Denna uppsats utgår från den franske sociologen Pierre Bourdieus teori om det kulturella och symboliska kapitalet. Bourdieus teori är att barn till akademiska föräldrar presterar bättre i skolan än barn som har föräldrar med arbetarbakgrund. Olesen (2008, s 151-152) hänvisar till Bourdieus som utvecklade begreppet *habitus* som refererar till det sätt som individer uppför sig på beroende på de samhällsklasser de tillhör. Med andra ord är habitus omedvetna handlingar, individerna vanor och dessa vanor beskriver individerna och deras förhållande till livet. Habitus formas genom sociala handlingar som individerna har gjort tidigare under livets gång och som de gör nu. Bourdieu beskriver fältet som en plats eller ett nätverk där individerna påverkar varandras relation beroende på vilket kapital man har tillgång till. Bourdieu menar att individerna på grund av tillgången till olika kapital blir kategoriserade och habitus styr individernas handlingar.

Bourdieu hade i sin tanke grundbegrepp som *kapital, habitus och fält*. Olesen (2008, s 147-8) påpekar att Bourdieu utgår från sitt grundbegrepp som är *symbolisk kapital* och kan definieras som det värdefulla och igenkännande för en social grupp. Enligt Bourdieu kan kapitalet vara resurser och tillgångar som en individ kan ha i livet, och dessa resurser kan vara *ekonomiska, kulturella* och *sociala*. Bourdieu betonar att det *kulturella kapitalet* är ett symbolisk kapital och det kan vara ett gemensamt språk och kunskap. Vidare framhäver Bourdieu att det sociala kapitalet anskaffas genom att individer blir aktiva i samhället via kontakter och medlemskap i olika former av nätverk. Det ekonomiska kapitalet står enligt Bourdieu för materiell rikedom.

För att sammanfatta Bourdieus teori måste vi förstå hans begrepp. En tolkning är att individer har olika kapital, kunskaper och rikedomar, och habitus formas efter de kapitalen som man har tillgång till och kommer att ha tillgång till. Med det menar han att habitus utformas med hänsyn till var man befinner sig såsom skolan, fält, där eleverna befinner sig. Habitus är erfarenheter som ett elever kan ärva från sina föräldrar och det kan vara kunskaper, utbildning eller andra vanor.

Metod

Jag har valt att använda den kvantitativa metoden för att undersöka hur föräldrars utbildningsnivå påverkar elevernas prestation i skolan. Denna metod lämpar sig bäst när man vill göra en uppskattning. Jag har genomfört en enkätundersökning i två skolor och resultatet presenteras i nästa kapitel.

Kvantitativa metoden

Jan Trost (2007, s 23) skriver att kvantitativa studier passar bäst när man är intresserad av siffror och procent och metoden är applicerbar när man gör enkätundersökningar. Om undersökningen är kvantitativ eller inte beror på vilken frågeställning som man har. Frågeställningar som hur ofta? och hur många? definierar en kvantitativ metod.

Trost (2007, s 20) skriver att när man väl skall börja arbeta med den kvantitativa metoden gällande enkäter så är det tre steg som man måste ta hänsyn till:

1. Utföra datainsamling via enkäter.
2. Analysera datainsamlingen.
3. Tolka analysen och diskutera resultatet.

Eftersom jag är intresserad av om barn till akademiska föräldrar lyckas bättre i skolan jämfört med elever som har arbetarklassföräldrar så är den kvantitativa metoden det bästa alternativet.

Vidare skriver Göran Ejlertsson (1996, s 11-12) att nackdelen med att genomföra en enkätundersökning är att respondenter kan ha följdfrågor som de vill ställa eller att enkätfrågorna kan vara oförståeliga. En annan nackdel är att vissa personer inte kan delta i enkätundersökningar på grund av brister i språk, och det finns även ett bortfall bland de som inte vill delta i enkätundersökningar av personliga skäl. I mitt fall så var alla elever med och deltog i undersökningen.

Göran Ejlertsson menar att det finns många fördelar med att genomföra en enkätundersökning. En av fördelarna är att det är en mycket effektiv metod när det gäller kostnader för då innefattar kostnaderna endast kopiering och porto. En annan fördel är att den kvantitativa metoden är mycket lätt att arbeta med när man skall sammanställa resultatet i tabell och diagram.

Pilotundersökning

Göran Eljertsson (1996, s 31) skriver att pilotundersökningens syfte är att ta reda på om de svarande uppfattar frågorna på samma sätt som den frågande gör. Samtidigt skriver Eljertsson att frågekonstruktören kan få flera svarsalternativ från deltagarna vid pilotundersökningen. När den första enkäten är klar kan den delas ut som test till små grupper som till exempel arbetskamrater, vänner etc. Efter att enkäterna samlats in så kan de redigeras och förbättras för att återigen testas på en grupp människor. Efter att pilotundersökningen har genomförts kan enkäterna delas ut till målgruppen.

Den första utformningen av min enkät delades ut till mina kusiner för att få deras åsikter och se om de uppfattar frågorna på samma sätt som jag gjorde. Efter att ha fått in deras svar så gjorde jag om enkäten och delade ut den en andra gång till studiekamrater. Efter att fått in enkäten en andra gång så gjorde jag en sista förbättring och delade ut den till min målgrupp som var eleverna.

Population

Trost (2007, s 25) skriver att populationen utgör en viktig del av undersökningen där populationen står för den grupp som vi är intresserade av. Jag är intresserad av att undersöka två skolor där föräldrarnas utbildningsbakgrund skiljer sig markant. Vidare skriver Trost att det kan finnas vissa som inte kan delta vid undersökningen på grund av händelser där de har varit utsatta och då inte kan registreras. I mitt fall så genomfördes enkätundersökningen successivt för att när jag sammanställde resultatet så märkte jag att det inte var något problem för eleverna att svara på frågorna, d.v.s. alla deltog i undersökningen.

Urval

Uppsatsen är baserad på en enkätundersökning på två olika skolor i Stockholms kommun. Den ena skolan ligger söder om Stockholm där majoriteten av eleverna har utländsk bakgrund. Den andra skolan ligger väster om Stockholm och större delen av eleverna är svenskar vars föräldrar har en akademisk utbildning. Skälet till varför jag valde att undersöka dessa två skolor var att ta reda på hur mycket föräldrars bakgrundsutbildning kan påverka elevens prestation i skolan.

Undersökningen är vänd till elever som går i årskurs 9 eftersom majoriteten av dessa elever strävar efter att komma in och läsa vidare på gymnasiet. Jag har tagit hänsyn till deras åsikter angående läxor och vilka som mest hjälper dem. Jag har valt att ge nya namn till klasserna

som deltog i undersökningen med hänsyn till de etiska aspekterna, som förklaras längre ner i detta kapitel. Den ena klassen kallas för Klass X och den representerar skolan som ligger söder om Stockholm. Den andra klassen kallas för Klass Y och den representerar skolan som ligger väster om Stockholm.

Enkätundersökningen

Enkäten består av 14 frågor med olika svarsalternativ. Eleverna fick gott om tid att svara på frågorna, där de fick ringa in det svarsalternativ som passade dem bäst. Utformningen av frågorna är baserad på syftet på studien: hur mycket kan föräldrars utbildningsnivå och etnicitet påverka elevernas prestation i skolan. Enkäten delades in i tre delar. Den första delen är grundad på elevens och föräldrarnas bakgrund och utgör de första 4 frågorna. Den andra delen av enkäten är baserad på elevens betyg och omdöme samt föräldrarnas utbildningsbakgrund. Den tredje delen är baserad på läxor och föräldrars engagemang. Undersökningen har tagit hänsyn till de etiska aspekterna som finns i Vetenskapsrådet (2002) och som förklaras mer utförligt nedan.

Undersökningens kvalitet

Eljertsson (1996, s 86) skriver i sin bok, *Enkäten i praktiken*, att när man gör en undersökning så är det viktigt att resultatet är korrekt och säkert. Viktigt att tänka på är de problem som kan uppstå när frågekonstruktören ställer frågan på fel sätt och om enkäten delas ut till fel deltagare. När det gäller hur säkert undersökningen är så finns det två begrepp som ska tas hänsyn till, *validitet* och *reliabilitet*. Med validitet menar författaren att enkätfrågan skall ge svar endast på själva frågan, d.v.s. att man mäter det man vill mäta och inget annat. Reliabilitet innebär att vid upprepade försök skall samma resultat uppnås.

Efter att jag gjort pilotundersökning så fick jag bättre översikt över min enkätutformning samt hur frågorna skall ställas. Validiteten ökade med de antal gånger som enkäten delades ut. Samt reliabiliteten visar enligt tidigare forskning och min enkätundersökning att resultatet skall vara trovärdig.

Etiska aspekter

När man utför en studie finns det alltid etiska aspekter som är viktiga att tänka på. Enligt Vetenskapsrådet (2002, ISBN:91-7307-008-4) finns det fyra krav som måste följas så att deltagarna som deltar skyddas.

1. *Informationskravet* betyder att undersökningens syfte presenteras tydligt för deltagarna och att deltagarna informeras om att deltagandet är frivilligt och kan avbrytas när som helst.
2. *Samtyckeskravet* betyder att deltagarna skall ge sitt godkännande till att delta och det har de gjort genom att medverka i undersökningen och lämnat in enkäterna med namn och svar.
3. *Konfidentialitetskravet* betyder att deltagande personernas identitet skyddas så att det inte kommer ut i undersökningen och att personuppgifterna inte får lämnas till obehöriga. Genom att jag inte har nämnt elevernas namn i undersökningen och inte lämnat ut deras personuppgifter till någon annan så har jag uppfyllt kravet.
4. *Nyttjandekravet* betyder att informationen som samlats in genom enkätundersökningen endast utnyttjas till vetenskapliga syften och jag har inte någon avsikt att använda informationen till något annat än till min uppsats.

Material

Material som jag har använt mig av är litteraturer och rapporter för att kunna skriva om tidigare forskning. Även internet har haft material som jag har utnyttjat i min rapport. Samt enkäten är en viktig material i min forskningsansats, se bilaga.

Resultat

I enkätundersökningen som gjordes deltog 18 elever från Klass X och 18 elever från Klass Y. Av de 18 i Klass X så var 7 pojkar och 11 var flickor. I Klass Y så var det 11 pojkar och 7 flickor. De som deltog i enkätundersökningen från Klass X bestod av 40 % pojkar och 60 % flickor i motsats till Klass Y där det var 60 % pojkar och 40 % flickor.

Resultatet visar att antalet pojkar och flickor som deltog i undersökning från båda skolorna totalt är jämnt fördelad, där 50 % är pojkar och 50 % är flickor. En jämn könsfördelning, vilket det är i mitt fall, gör att resultatet blir mer representativt vad gäller kön. Att antalet elever som deltog i undersökningen från båda skolorna var lika stort var ett väldigt oväntat resultat.

Enkätundersökningen visar att Klass X består av 12 elever som som är födda i Sverige och resterande 6 är födda i ett annat land än Sverige. Andelen svenskfödda elever är 67 % mot andelen utomlandsfödda elever som är 33 %. Klass Y består av 18 elever varav 16 är födda i Sverige vilket motsvarar 90 % av hela klassen. Antalet elever som har deltagit i undersökningen totalt är således 36 varav 28 är födda i Sverige och resterande 8 är födda utomlands.

Det som är intressant är vilken utbildning som elevernas föräldrar har samt om föräldrarna är födda i Sverige eller i ett annat land. Undersökningen visar att antalet föräldrar till eleverna i Klass X som är födda i Sverige är 12 föräldrar medan antalet föräldrar som är födda i ett annat land än Sverige är 24. Andelen föräldrar som är födda i Sverige på Klass X är således 33 % medan 67 % är födda utanför Sverige, vilket är mycket intressant med hänsyn till uppsatsens syfte med hänsyn till elevernas prestation i skolan.

Antalet föräldrar i Klass Y som är födda i Sverige är 32 och endast 4 föräldrar är födda i ett annat land än Sverige. Detta innebär att 90 % av föräldrarna på Klass Y är födda i Sverige medan endast 10 % är födda utanför Sverige. Det är två elever vars föräldrar, pappa och mamma är födda i ett annat land än Sverige.

Siffrorna visar att det är stor skillnad mellan skolorna när det gäller antalet föräldrar som är födda i och utanför Sverige. Det betyder att Klass X har högre andel föräldrar som är födda utanför Sverige gentemot Klass Y där antalet föräldrar som är födda i Sverige.

Föräldrarnas bakgrund

För att ta reda på föräldrarnas akademiska bakgrund har jag genomfört enkätundersökning och resultatet redovisas nedan.

Tabell 1. Diagrammet visar föräldrarnas akademiska bakgrund.

	Pappa	Pappa	Mamma	Mamma
Har din pappa eller mamma högskoleutbildning eller motsvarande?	Klass X	Klass Y	Klass X	Klass Y
Ja	9	18	7	17
Nej	9	0	11	1

Resultaten visar att samtliga pappor till eleverna på Klass Y har en högskoleutbildning. Detta kan vara en faktor som underlättar för eleven vid behov av läxhjälp då föräldern själv har en eftergymnasial utbildning och även de kunskaperna som behövs för att hjälpa sitt barn. Medan i den andra skolan, Klass X är det hälften av papporna som har en högskoleutbildning och hälften som inte har det. Detta kan komma att påverka de elever som inte har en pappa med högskoleutbildning negativt.

Tabellen visar också att 7 mammor i Klass X har en högskoleutbildning och 11 mammor inte har en högskoleutbildning. Detta innebär att mindre än 40 % av mammorna har en högskoleutbildning medan mer än 60 % inte har en högskoleutbildning. Gällande Klass Y så har 17 av 18 mammor en högskoleutbildning vilket motsvarar över 94 %.

Diagram 1. Elevernas betyg i NO-ämnena i Klass X

Elevernas betyg i de naturorienterade ämnena presenteras nedan som 2 diagram där i diagram 1 så ses eleverna på Klass X betyg och diagram 2 visar betygen för eleverna på Klass Y.

Diagram 1 beskriver betyget för eleverna som går i Klass X i NO-ämnena där betyget eller omdöme tecknas i Kemi, Fysik och Biologi. Eleverna fick ringa in det svarsalternativet som är rätt. För att undersöka om eleverna har varit trovärdiga så har jag jämfört deras svar med deras betyg och svaren överensstämde med betygen vilket gör att jag anser att eleverna har varit trovärdiga.

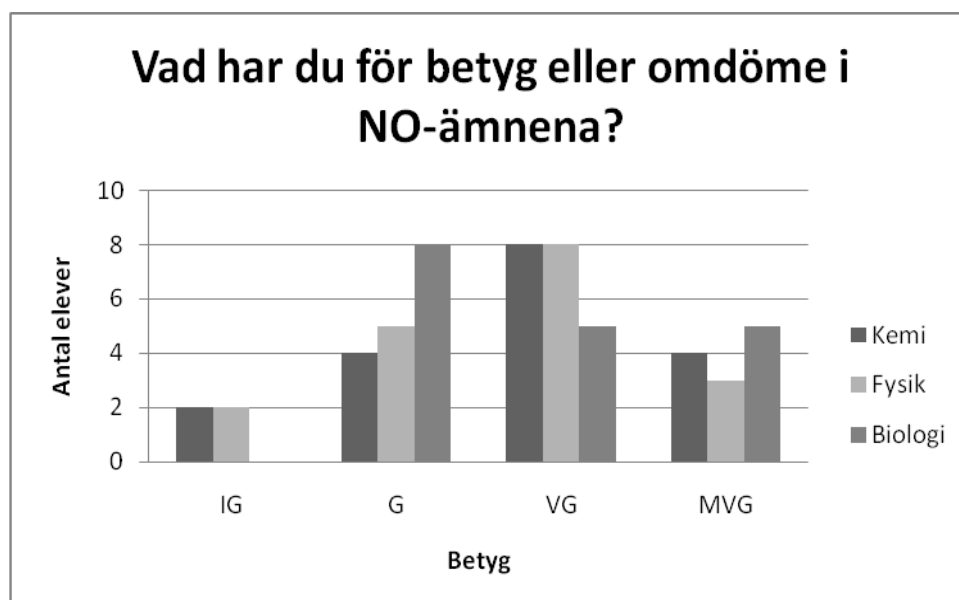

Diagram 1. Diagramet visar betygen för eleverna på Klass X.

Resultatet visar att antalet elever som klarar betyget Godkänd i samtliga naturorienterade ämnen i Klass X är högt. Man kan också se att det är många som har klarat mer än godkändbetyget. Även vissa har kommit till Mycket Vål Godkät i kemi, fysik och biologi. I detta diagram kan vi se att 7,5 % av betygen av samtliga ämnen hamnar på betyget Icke Godkänt, 31 % hamnar på betyget Godkänt, 39 % hamnar på betyget Vål Godkänt och 22 % hamnar på betyget Mycket Vål Godkänt. Resultatet visar även att majoriteten av denna klass är behöriga att läsa det Naturvetenskapliga programmet på gymnasieskola. Analysen från undersökningen visar att det är två elever som har betyget Icke Godkänt i båda kemi och fysik. Analysen från enkätundersökningen visar även att antalet flickor i denna klass har bättre betygsnitt än pojkarna.

Diagram 2. Elevernas betyg i NO-ämnena i Klass Y

Diagram 5 beskriver betyget eller omdömet för eleverna i Klass Y. Eleverna från Klass Y svarade på enkäten och en kontroll på betygen genomfördes för att se hur sanningsenliga eleverna varit när de svarat på enkäten. Elevernas betyg togs från ämnesläraren för att kontrollera och jag kan konstatera att eleverna på Klass Y har varit trovärdiga.

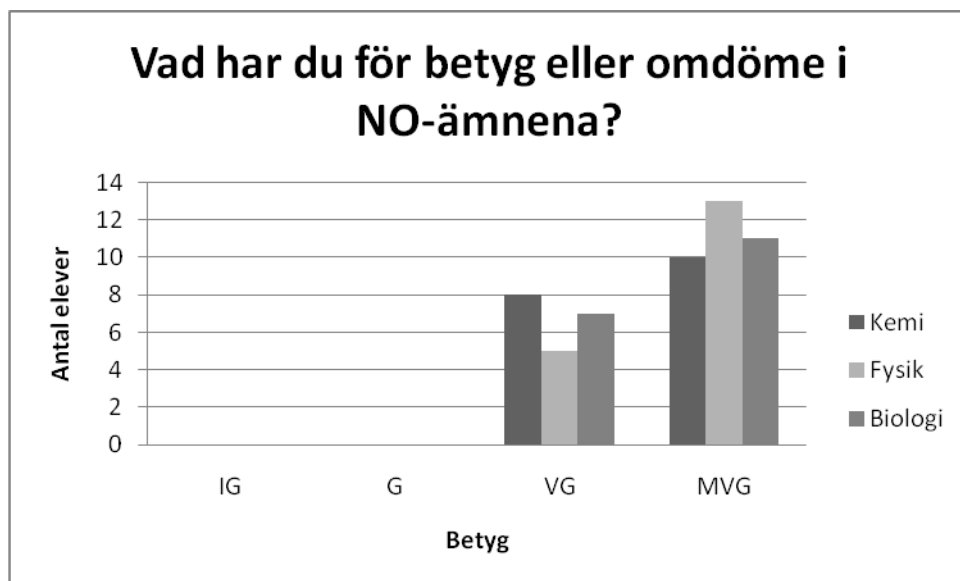

Diagram 2. Visar betygen för eleverna på Klass Y.

Betygen skiljer sig markant i samtliga ämnen där ser vi att inga elever har betyget Godkänd. De flesta eleverna hamnar på betyget Mycket VÄl godkänd därför att eleverna i denna klass går i Matte/NO-profil klass. I detta diagram kan vi också se att 37 % av betygen av samtliga ämnen hamnar på betyget VÄl Godkänt medan 63 % hamnar på betyget Mycket VÄl Godkänt. Det visar att eleverna i denna klass presterar och satsar högt för att nå större mål i framtiden. I denna klass har pojkarna i högre betygssnitt än flickorna.

Diagram 3. Läxor

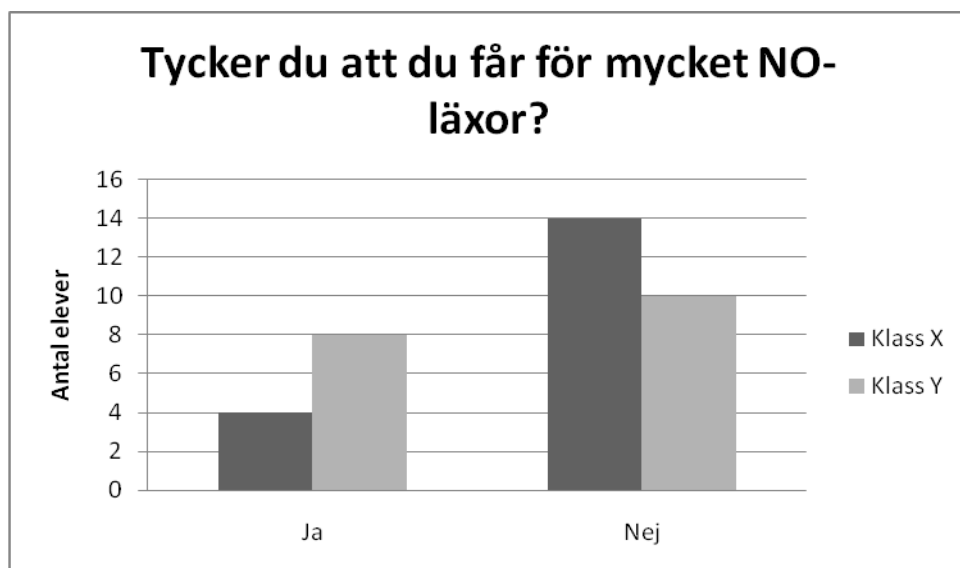

Diagram 3. Visar elevernas åsikt gällande NO läxor.

Diagrammet visar hur många elever som anser att de får för mycket NO-läxor i båda skolorna. Enligt undersökningens resultat så tycker inte eleverna i Klass X att de får mycket NO-läxor. 14 av 18 tycker att de inte får för mycket läxor och det motsvarar ungefär 80 % av eleverna. Resterande 20 % som är 4 av 18 elever tycker att de får för mycket läxor i naturorienterade ämnena.

Eleverna i Klass Y har en jämnare fördelning på svaret om de tycker att de får för mycket läxor eller inte. Där anser 8 av 18 att de får för mycket läxor och det motsvarar 45 % av antalet elever i klassen. Medan 10 av 18 tycker att de inte får för mycket läxor och i detta fall så motsvarar det 55 %.

Diagram 4. Tid som går åt läxorna

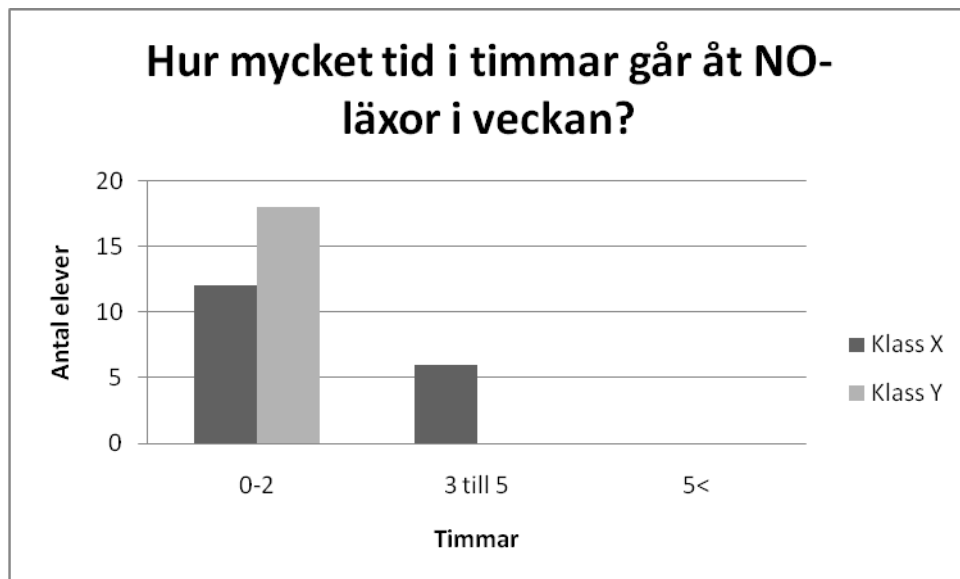

Diagram 4. Visar hur mycket tid eleverna lägger på NO läxor.

Diagrammet visar att 6 av 18 elever (33 %) i Klass X säger att de lägger 3 till 5 timmar i veckan på NO-läxorna. Medan 12 av 18 elever (67 %) säger att de lägger 0 till 2 timmar i veckan på NO-läxor. Samtliga 18 av 18 elever i Klass Y lägger 0-2 timmar i veckan på NO-läxor samtidigt som 45 % av de tycker att de får för mycket läxor. Om detta är sanningsenligt eller inte, diskuteras i diskussionen.

Diagram 5. Hjälp som eleverna får

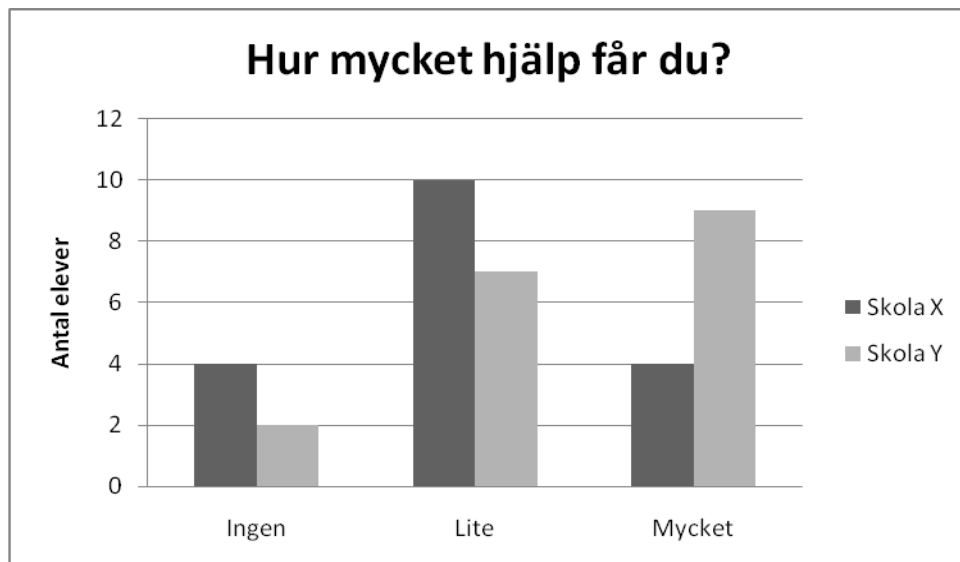

Diagram 5. Visar på hur mycket hjälp eleverna får med sina NO-läxor.

Eleverna fick frågan om hur mycket hjälp de får när det gäller NO-läxorna och det visar sig att 55 % av eleverna som går i Klass X tycker att de får lite hjälp jämfört med Klass Y:s elever där samma siffra är 39 % . Vidare svarar 4 av 18 elever på Klass X att de inte får någon hjälp jämfört med Klass Y:s elever där samma andel är 2 av 18. Den stora skillnaden är hur många som anser sig få mycket hjälp där 22 % av Klass X elever tycker att de får mycket hjälp jämfört med Klass Y:s elever där samma siffra är 50 %.

På frågan om vem som eleven får hjälp av fick jag följande svar från de olika skolorna:

Klass X visar att majoriteten av eleverna får mindre hjälp hemma av sina föräldrar men får istället hjälp av övriga anhöriga och syskon. Enkätundersökningen visar också att det är pappan som mest hjälper till med läxorna och även är den som har en akademisk bakgrund i bagaget.

I Klass Y får eleverna mest hjälp av sina egna föräldrar. En liten del av eleverna svarar att de inte får hjälp från någon utan klarar sig själva.

På den sista frågan i enkäten, "Skulle du vilja ha mer läxhjälp", svarar eleverna:

12 av 18 elever i Klass X svarar att de skulle vilja ha mer hjälp med NO-läxorna vilket motsvarar 67 % medan 33 % tycker att de får tillräckligt med hjälp. Majoriteten av eleverna på Klass Y (15 av 18) tycker att de får tillräckligt med hjälp medan resterande 17 % tycker att de skulle behöva mer läxhjälp i NO- ämnena.

Resultat/Diskussion

Under denna rubrik kommer jag att analysera och diskutera vad undersökningen visar samt koppla det till de tidigare forskningarna. Syftet med uppsatsen är att undersöka hur föräldrars utbildningsnivå påverkar elevens prestation i skolan i naturorienterade ämnen samt belysa hur mycket elevens lärande kan gynnas genom ett samarbete mellan hem och skola.

Elevernas betyg

Vid jämförelsen mellan elevernas betyg så ser jag tydligt hur betygen skiljer sig åt från Klass X (diagram 1) och Klass Y (diagram 2). Eleverna i Klass X visar att de har lägre betyg i genomsnitt än Klass Y:s elever. Det kan bero på olika faktorer såsom föräldrarnas utbildningsbakgrund och samverkan mellan hem och skola. När det gäller föräldrarnas utbildningsbakgrund stämmer även Bourdieus teori in där han menar att barn till akademiska föräldrar presterar bättre i skolan än barn som har föräldrar med arbetarbakgrund. Gällande samverkan mellan hem och skola anser forskaren Lisbeth Flising (1996, s 32) att skolan bär ansvaret för elevens utveckling, men om eleven har dålig inställning är det hemmets.

Samverkan

Studieresultatet visar att elever som presterar bäst i skolan har föräldrar med en akademisk bakgrund vilket överensstämmer med Flising (1996, sid. 47) som menar att föräldrar kan ha olika uppfattningar och synsätt och dessa faktorer kan påverka samarbetet med skolan. Vidare säger Flising att kunskapen som föräldrarna bär med sig kan fungera som en resurs för elevernas utveckling och det är lärarens uppgift att skapa dessa relationer

Styrdokumentets (Lpo-94) syfte är att det skall finnas samarbete mellan hem och skola. Enligt (Lpo-94) skall läraren informera föräldrarna om elevernas resultat och utveckling men om läraren inte tar initiativet och tar kontakt med föräldrarna så kommer man att märka en skillnad på elevens prestation i skolan. Detta visades stämna överens med undersökningen som jag gjorde på Klass X där eleverna presterade sämre än eleverna på Klass Y. Samtidigt skriver Inga Andersson (2004, s 24) att samarbetet mellan föräldrar och skolan är essentiellt för elevernas prestation både när det fungerar bra och mindre bra. Bourdieu betonar att det är viktigt med det sociala kapitalet anskaffas och att vägen till det är just genom att individer blir aktiva i samhället via kontakter och medlemskap i olika former av nätverk i detta fall samarbetet mellan hem och skola då föräldrarinverkan är livsviktig enligt Inga Andersson (2004, s 24). Hon menar just att den är viktig både när det fungerar bra och mindre bra i skolan. Roll E. Pettersson skriver i sina studier som Inga Andersson (2004, s 26) refererar till

att lärare behöver mer tid till utvecklingssamtalen med föräldrar för att då får både parterna ut mer av varandra för att hitta bästa stödmetoden för barnen. Detta kan vara en bra förbättringsметод för Klass X för att samarbetet mellan skola och hem är en bra punkt att lägga vikt på.

Föräldrars utbildningsnivå

Vid en jämförelse mellan Klass X och Klass Y gällande föräldrarnas utbildningsnivå så kan man se i tabell 1 att det är stor skillnad mellan föräldrarnas utbildningsbakgrund. Klass Y:s elever hade en överväldigande del akademiska föräldrar gentemot Klass X:s elever och detta återspeglas i elevernas betyg. Min studie visar bland annat likt rapporten från Skolverket (2009) att föräldrarnas utbildningsnivå kan påverka elevernas prestation i skolan. Vilket stämmer in även på Bourdieus teori som menar att Habitus är erfarenheter som barnen kan ärlva från sina föräldrar och det kan vara kunskaper, utbildning eller andra vanor.

IFAU:s rapport "välja fritt och välja rätt" verifierar Boudons teori om den primära och sekundära effekten av snedrekrytering. Boudons teori säger likt rapporten från Skolverket och rapporten från IFAU att elever med akademiskt utbildade föräldrar presterar bättre (primär effekt) och elever med icke akademiskt utbildade föräldrar presterar sämre (sekundär effekt).

Det finns elever med föräldrar som har akademisk bakgrund men som är födda utanför Sverige och som inte har lyckats få jobb med sin utbildning. Detta kan göra att elever tappar lite hopp om en akademisk framtid och därför redan under grundskolan presterar sämre.

Ribsom (1993, s 57) gjorde en studie om föräldrarnas engagemang och kom fram till att föräldrar med akademisk bakgrund deltar och dessutom tar större plats vid samtal. När eleverna ser hur aktiva deras föräldrar är vid skolans verksamhet så påverkas de positivt och detta ökar deras prestation i skolan. Bourdieu beskriver fältet som en plats eller ett nätverk där individerna påverkar varandras relation beroende på vilket kapital man har tillgång till. I detta fall påverkas barnen av sina föräldrar vilket enligt Bourdieu grundar sig på tillgången till olika kapital och habitus som styr individernas handlingar.

Läxor

Diagram 3 visar om eleverna på de två skolorna tycker att de får för mycket eller för lite NO-läxor. Resultatet visar att 78 % av eleverna på Klass X tycker att de får för lite läxor och jämfört med Klass Y:s elever är samma siffra 55 %. Detta kan återspeglas i deras prestation och betyg vilket det även gör en del då Klass X:s elever har sämre betyg i NO-ämnena än Klass Y:s elever. En anledning till varför de tycker att de får för lite läxor kan vara att läraren inte är fullt engagerad och inte ger eleverna tillräckligt med läxor vilket påverkar deras prestation i ämnet. Att eleverna uttrycker att de får för lite läxor visar deras önskan om att de vill lära sig mer. Läraren måste ta tillräckligt med ansvar och tillfredsställa elevernas önskan om lärande. Men samtidigt måste det finnas ett samarbete mellan hem och skola för om det brister i kommunikationen så kan eleverna ljuga för sina föräldrar om att de inte har några läxor. En annan anledningen till varför eleverna på Klass X tycker att de får för lite läxor är att de kanske inte bryr sig tillräckligt mycket om läxorna och som Björk & Hansson, som Lindell refererar till, menar att eleverna uppfattar läxorna som ett medel för att nå målen och inte som rutin.

Diagram 4 visar hur mycket tid eleverna lägger ner på sina NO-läxor. Det går att avläsa att samtliga elever på Klass Y lägger ner mellan 0-2 timmar på sina läxor medan 67 % av eleverna på Klass X lägger ner 0-2 timmar på sina läxor och 33 % lägger mellan 3-5 timmar. Varför 100 % av eleverna på Klass Y lägger ner 0-2 timmar på läxor kan bero på att deras läxhjälp är mer effektiv än den hjälp som eleverna får på Klass X. Då majoriteten av eleverna på Klass Y:s föräldrar har en akademisk utbildning gör även att det blir lättare för de att hjälpa sina barn och även göra hjälpen mer effektiv. Man kan också fundera på hur mycket läxor eleverna egentligen får av NO-läraren. Detta kan skilja sig från skola till skola då vissa lärare föredrar att arbeta med läxor medan andra lärare föredrar att arbeta i klassrummet och det leder i sin tur till att eleverna lägger olika mycket tid på läxor.

Diagram 5 svarar på frågan, hur mycket hjälp som eleverna på de två skolorna får och resultatet är intressant då det återspeglar elevernas betyg. Fyra eleverna på Klass X säger att de inte får någon hjälp alls med NO-läxorna jämfört med eleverna på Klass Y där samma siffra är två elever. Vidare säger 10 elever på Klass X att de får lite hjälp medan samma siffra för eleven på skol Y är 7 elever. Den stora skillnaden är andelen elever som tycker att de får mycket hjälp på de två skolorna där 50 % av eleverna på Klass Y tycker att de får mycket hjälp men samma siffra för eleverna på Klass X är endast 22 %. Min studie visar likt Lindells studie, att elever som inte får hjälp hemma med läxor påverkas sämre i skolan där Klass X

elever har sämre betyg i NO-ämnena, vilket kan kopplas till bristen på hjälp hemma. Lindell förklarar även att det inte uppstår någon god arbetssituation om eleven varken klarar sina läxor eller har någon att be om hjälp, och detta tror jag drabba de elever i Klass X som uttryckt att de inte får någon hjälp alls. Det kan finnas flera anledningar till varför det är fler elever på Klass X som tycker att de får lite läxor än det är på Klass Y. en förklaring till det kan vara så att föräldrarna till eleverna på Klass X har tidsbrist p.g.a. sitt arbete och det kan även vara så att vissa föräldrar med utländsk bakgrund brister i det svenska språket.

Eleverna på Klass X visar på en önskan och begäran om mer hjälp där 12 av 18 svarar att de skulle vilja ha mer läxhjälp. Inga Andersson skriver i sin bok att det är viktigt med en bra relation mellan föräldrarna och skolan så att det även skapas en bra situation för eleverna och det brister i den relationen på Klass X då eleverna anser att de får för lite hjälp och uttrycker sin önskan om mer hjälp. Denna önskan måste uppfattas av läraren och vidarebefodras till föräldrarna.

Vidare diskussion

Denna studie visar att föräldrarnas utbildningsnivå har stor påverkan på elevernas prestation i skolan. Detta påvisas av både tidigare forskning, bl.a. av Bourdieus teori om det kulturella och symboliska kapitalen och min studie som tyder på att elevernas insats påverkas av graden på föräldrarnas utbildning. Precis som Bourdieus teori om att barn till akademiska föräldrar presterar bättre i skolan än barn som har föräldrar med arbetarbakgrund visar denna studie visa att elever som har föräldrar med icke akademisk utbildning har sämre betyg än elever som har föräldrar med en akademisk utbildning. Denna uppsats visar på att det inte bara är föräldrarnas utbildningsnivå som spelar stor roll för elevernas prestation utan även föräldrarnas etnicitet. Bourdieu betonar att det *kulturella kapitalet*, ett *symbolisk kapital* och det kan bestå av ett gemensamt språk och kunskap. Språket är en viktig faktor för föräldrarna för att kunna hjälpa sina barn med läxorna. Precis som Bourdieu tror jag att det *sociala kapitalet* skaffas genom att individer blir verksamma i samhället med hjälp av kontakter och medlemskap via nätverk, fält.

En annan viktig aspekt som denna uppsats lyfter fram är att föräldrars engagemang är viktig för elevernas lärande och utveckling. Detta skall ske genom ett samspel mellan lärare och föräldrar för att hitta nyckeln till elevens lärande. Om eleven ska kunna känna sig trygg måste hon känna stöd från skolan och från hemmet. Då kan eleven engagera sig mer i skolarbetet och även nå högre mål.

Läxor kan vara ett medel för att elever skall lära sig och kunna utvecklas. Jag anser att det är viktigt med att elever får hjälp med läxorna hemma. Många barn saknar stöd hemifrån för att göra läxor medan andra barn har föräldrar som hjälper dem med läxorna. Jag tycker att det är lärarens uppgift att vara observant och försöka uppmärksamma dessa elever som inte får hjälp hemma och kunna ge dem det extra stöd som de behöver. Det extra stödet kan vara i form att sätta in extra resurser såsom studiehjälp för de elever som känner att de inte får stöd hemma så att de kan få det i skolan. Slutligen tycker jag att föräldrar med oavsett utbildningsbakgrund skall intressera sig i elevens arbete för att det är då elever kan prestera bättre.

När det gäller samverkan är min uppfattning att det finns en bra relation mellan hem och skolan i Klass Y där eleverna presterar bättre jämfört med elever som går i Klass X. Vidare har jag uppfattat att det inte finns så bra samarbete mellan föräldrarna i Klass X och skolan och det är det som gör att eleverna presterar sämre. Uppfattningen har jag fått från eleverna som berättat att varken skolan eller föräldrarna har så mycket samtal mellan varandra. De nämner att det är för lite möten och för lite uppdateringar från skolans sida.

Bourdieu's begrepp habitus som hänvisar till att individens sätt att uppföra sig beror på samhällsklassen denne tillhör. Denna parallell har jag dragit till föräldrarnas utbildningsnivå där min tolkning är att elever som har akademiska föräldrar ser upp till sina föräldrar, vilket gör att de presterar bättre i skolan och sätter högre mål på sig själva att nå minst till sina föräldrars nivå och om möjligt även högre. Samtidigt ser eleverna, som har föräldrar med icke akademisk utbildning, upp till sina föräldrar och sätter sina mål därefter. Chansen för att de ska vilja fortsätta med en akademisk utbildning minskar om de inte får stöd och uppbackning från deras omgivning. Denna omedvetna handling som individen uttrycker grundar sig i habitus.

Referenser

Andersson, Inga (2004): *Lyssna på föräldrarna – Om mötet mellan hem och skola*. Stockholm: HLS Förlag.

Eljetsson, Göran (1996): *Enkäten i praktiken*. Lund: studentlitteratur.

Eriksson, Lars (2004): *Föräldrar och skola*. Örebro: Örebro Studies in education 10.

Flising, Lisabeth; Fredriksson, Gunilla & Lund, Kjell (1996): *Föräldrakontakt - En bok om att skapa, underhålla och utveckla ett gott föräldrasamarbete*. Stockholm: Informationsförlaget.

Lareau, Anette (2000): *Home advantage – Social class and Parental Intervention in Elementary Education*. Lanham: Rowman & Littlefield Publishers.

Lpo-94. *Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet Lpo-94*. Stockholm: Skolverket.

Lgr 62. *Läroplan för grundskolan 1962. Allmän del. Skolöverstyrelsens skriftserie 60*. Stockholm: SÖ-Förlaget.

Lgr 69. *Läroplan för grundskolan 1969. Allmän del*. Stockholm: Skolöverstyrelsen och Liber Utbildningsförslaget.

Lindell, Ebbe (1990): *Läxor – hemarbetets utformning och effekter*. Stockholm: Metarapport nummer 2.

Ribom, Leif (1993): *Föräldraperspektiv på skolan – En analys från två håll*. Uppsala: Uppsala Studies in Education 51.

Sören Gytz, Olesen & Möller Pedersen, Peter (2004): *Pedagogik i ett sociologiskt perspektiv*. Lund: Studentlitteratur.

Säljö, Roger (2007): *Lärande & kulturella redskap – Om läprocesser och det kollektiva minnet*. Falun: Norstedts Akademiska Förlag.

Thurén, Torsten (1995): *Tanken, språket och verkligheten – En bok om vår verklighetsbild och hur den byggs upp*. Malmö: Tiger Förlag.

Trost, Jan (2007): *Enkätboken*. Lund: Studentlitteratur.

Webbreferenser

Skolverkets hemsida (2009-11-23, Dnr 2009:00073)

<http://www.skolverket.se/publikationer?id=2285> tillgänglig 2010-06-23

Vetenskapsrådets hemsida

http://www.vr.se/download/18.7f7bb63a11eb5b697f3800012802/forskningsetiska_principer_tf_2002.pdf tillgängligt (2010-06-23)

---

8. Har din mamma högskoleutbildning eller motsvarande?

Ja   Nej   Vet ej

Kommentar: _____

9. Vad har din mamma för yrke?

---

10. Tycker du att du får för mycket läxor i NO?   Ja   Nej

11. Hur mycket tid i timmar går åt till NO-läxor i veckan? 0-2   3-5   5<

12. Vem hjälper dig mest hemma med NO-läxorna?   Mamma
Numrera 1- 6, stegvis börja med 1 (mest) och nedåt.
    Pappa
    System
    Bror
    Anhörig
    Vän
    Ingen

13. Hur mycket hjälp får du?   Ingen   Lite   Mycket

14. Skulle du vilja ha mer hjälp?   Ja   Nej

TACK PÅ FÖRHAND FÖR DIN MEDVERKAN!